DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2050

AGENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN — NỘI SỐ : 0502 — NGÀY THỨ HAI 31 MARS 1924

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2...

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Phải đề mandat hay là ngân-phiếu ở Hanoi	Ngoài địa hạt	Cả xứ Đông-pháp	Nước Pháp và thuộc địa	Nước ngoài	Kiosque
Một năm.	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sau tháng.	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng.	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng.	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Diễn kịch với hát tuồng

Từ khi có dấu chân người Đại-pháp bước tới xứ mình, mà một cái cõ-quốc thanh-danh văn vật đã mấy ngàn năm, đã từng có lịch-sử, có xã-hội, có chính-trị, có học-thuật, có văn-chương cho đến các nghề về mỹ-thuật như hội-họa, kiến-trúc, âm-nhạc với cả nghề tuồng nghề hát đều đã có một cái nền-nếp cũ là nước Việt-Nam ta này thình-linh tiếp-xúc với một cái văn-minh rất mới lạ bên phương tây thâu nhập, nhất-thiết tinh-tinh, tư-tưởng, chế-độ, phong-tục cho đến cả những cách ăn chơi dù hi đều theo cái làn sóng duy-tân với cái động-lực cải-lương mà un-xúng dẫm thẳm vào trong lỗ tai con mắt, dần dần vào tới trong tâm não của người mình những cái mới cái lạ, cái vật xuất sản đặc-biệt của người phương tây; tức như cái nghề diễn kịch tây, ở xứ ta nay cũng đã thấy một ngày một thịnh-hành; chẳng những người dịch kịch tây có mà người cả gan đứng soạn kịch tây cũng đã có; chẳng những người tập diễn kịch tây có mà người tự phụ lành nghề diễn kịch tây cũng đã có; ở những chỗ danh-đô đại-thị, không nói chỉnh người tây diễn kịch tây, nói những cuộc diễn kịch mà người mình diễn kịch tây, công-chúng cũng được thưởng luôn, hết dịp này đến dịp kia, hết tấn này đến tấn khác, không mấy tháng không có; nhất là những người vào hạng có học-thức kha-khá thì lại càng khuynh-hướng về kịch tây nhiều; nghề diễn kịch tây cũng đã gần lấn mất cái địa-vị của nghề hát tuồng ta, cũng dựng vào cái bước ưu-thắng như các thứ kỹ-xảo, các đồ máy móc kia mà đổi ngôi thay bực cái nghề cũ của mình nó đã bị sô-đẩy ra cái vòng liệt-hạng; tuy các rạp hát tuồng của ta cũng vẫn sinh-tồn được; trong thôn giả phần nhiều vẫn còn chưa biết kịch tây là cái gì, nhưng đại-phàm cái phong-tục hiếu thượng trong một nước cái gì cũng quan-hệ ở đám thượng-lưu, cả cái đám người gọi là có học-thức kha-khá trong nước mà đã đều khuynh-hướng cả về kịch tây, thì cái ảnh hưởng ấy tất rồi phải lan rộng truyền xa, cái nghề hát tuồng của ta không khỏi dần-thải có ngày, mà dù chưa tới cái thời-kỳ đào-thải ngay thì cũng thành một vật chuế hưu, không có chút công-dụng gì đối với xã-hội vậy.

Cái công-dụng nghề diễn kịch tây đối với người tây thế nào thì cái công-dụng nghề hát tuồng ta đối với người mình thiết tưởng cũng thế. Người ta thường nói nơi kịch-trường là một cái trường học lớn cho cả công-chúng, mỗi một bản kịch là một bài giáo-khoa về luân-lý phong-tục rất mạnh mà rất mau; ta cũng có thể nói rằng nơi rạp tuồng là một cái trường học lớn cho cả công-chúng ta mà mỗi một bản tuồng cũng là một bài giáo-khoa về luân-lý phong-tục rất mạnh mà rất mau cho người mình vậy. Người nước nào có cái tinh-tình tập-quán riêng của người nước ấy; vì cái tinh-tình tập-quán khác mà mỗi một nước có một thứ văn-chương riêng; cái lối văn-chương của nước này chỉ có thể cảm-động được người nước này mà không có thể cảm-động được người nước khác; nghe mấy câu than vãn nam-thương nam-khách vào những chỗ trung-thần nghĩa-sĩ, liệt nữ, cao-nhân, hoặc bôn bả lưu-ly, hoặc lâm nguy xử biến thì một người đàn bà, một đứa con trẻ mình nhiều khi cũng phải chạu mày rơi lụy mà người tây nghe được tất cho là cái giọng yếu ớt buồn-tênh; dịch-địa, trong một tấn kịch diễn đến những chỗ như sinh như hoạt, như hiện ra trước con mắt một người hợm-hĩnh, một à giảng hoa, người tây xem thì ai cũng phải vỗ tay mà người mình xem lại chẳng lấy gì làm chú ý; nếu trong cái cuộc chơi mà còn có một cái mục-đích thông-tục giáo-dục nữa thì đối với người mình, tuồng ta còn có cái sức cảm-động mạnh hơn mà mau hơn nhiều.

Chỉ hiềm một nỗi những bản tuồng ta, cái cách kết-cấu không được khéo, không có cái vẻ sinh-động ly-kỳ, mà theo cái tư-tưởng mê-tín đời xưa, lại hay lẩn cái chuyện hoang-đường quái-dản; và lại cái nghề làm tuồng thuở nay bó mặc cho một hạng người hát, không có một chút học-thức nào, không thuộc được tinh-tình tâm-lý của những vai chủ-động trong bản tuồng mà đến những câu nói câu hát trong bản tuồng phần nhiều cũng không hiểu ý nghĩa ra làm sao nữa; một cái trường học lớn cho cả công-chúng mà để cho hạng người như thế làm giáo-sư thì còn mong gì cảm hóa được người, biến-chỉnh được luân-lý phong-tục cho nước nhà, thật là uổng phí mất cái công-dụng của nghề tuồng ta lắm.

Nay các nhà học-thức ta đã biết lưu ý về sự thông-tục giáo-dục, muốn đem nghề diễn-kịch tây để làm cái lợi-khí biến-chỉnh luân-lý phong-tục cho người mình. Ta cũng không bảo rằng kịch tây không hay, nhưng một cái nghề xưa nay mình chưa từng có mà mới bắt đầu mô-phỏng của người thì chưa chắc đã hay ngay bằng người được, mà dù có hay chăng nữa thì cái chỗ cảm-động người của kịch tây họa chăng cũng chỉ những người có thâm hiểu văn-chương tây, thông thạo tinh-tình tây thì mới cảm-động được cái hay ấy, chứ phổ-thông mọi người trong xã-hội tất chưa sao cảm-động được cái hay ấy để cho bằng nghe hát tuồng ta. Vậy dám mong các ngài đem cái nhiệt thành đối với nghề diễn kịch tây mà đổi cả khuynh-hướng về nghề tuồng ta cũ, hiện thân ra giữa sân khấu mà nhận lấy cái chức-vụ giáo-sư ở cái trường học lớn cho cả công-chúng ta, hoặc sửa lại bản tuồng, hoặc đổng lấy vai tuồng, làm cho nghề tuồng cũ của ta lại chấn-hưng lên được. Ta chắc rằng nghề tuồng cũ của ta mà được người chủ-trương cho giỏi thì cái công-dụng về sự thông-tục giáo-dục hơn là diễn kịch tây nhiều lắm vậy.

T.

TOÀ NỘI-CÁC MỚI

Ngày 20 Mars điện-báo Paris có nói :

Tòa Nội-các hội-nghị buổi sáng đồng thanh quyết nghị noi theo cái chánh-sách nội-vụ và ngoại-giao của tòa Nội-các trước.

Ngày 30 Mars lại có vô-tuyến-điện như sau này :

Tòa Nội-các mới đã thành lập như sau này :

Thủ-tướng kiêm ngoại-vụ : M. Raymond Poincaré ;
Tư-pháp : M. Lefèvre du Prey ;
Nội-vụ : M. de Selves ;
Tài-chính : M. François Marsal ;
Chiến-tranh : M. Maginot ;
Hải-quân : M. Boxanowski ;
Nông phố : M. Capus ;
Thương-mại và Bưu-điện : M. Loucheur ;
Công-tác : M. Le Trocquer ;
Học-vụ : M. Hear. de Jouvenel ;
Vệ-sinh và lao động : M. Daniel Vincent ;
Thuộc-địa : Trung-tá Fabry ;
Các miền giải thoát : M. Louis Marin.

Sáng thứ hai, tòa Nội-các mới sẽ đến trình ngài-viện.

Quan thuộc-địa bộ thượng-thư mới sinh năm 1876. Sau khi tốt-nghiệp trường Saint Cyr, ngài tập-sự tại trường Cao-đẳng chiến-trận. Trong tháng Août năm 1914, ngài có chân trong bộ tham-mưu. Lúc ngài mới xuất chinh, ngài cầm một đội quân chasseurs alpins. Năm 1915 ngài bị trọng thương thành tật. Ngài đã sung chức chánh văn-phòng quan Thống-chế Lyautey. Năm 1918, trúng cử nghị-viên bổ Seine. Ngài soạn tờ trình về bản luật định hạn đi lính 18 tháng. Ngài có làm chủ bút báo *Intransigeant*.

* * *

Các quan thượng-thư bãi các bộ phó thượng-thư. Quan Laureat Eynac vẫn coi bộ Hàng-không, song gọi là chức ủy-viên, mà không có lương-bổng.

Tiết-chi-Hành và Tôn-truyền-Phương

Ở Bắc-kinh có tin đồn rằng Tiết-chi-Hành sắp được cử làm tỉnh-trưởng Sơn-tây, Tôn-truyền-Phương làm tỉnh-trưởng Phúc-kiến.

Tương-vĩnh-Toàn lo toan việc khôi-phục

Vương-vĩnh-Toàn thế-lực ở Phúc-thanh còn mạnh, hiện chiêu tập trong sĩ, lo toan đánh lại Chu-ấm-Nhân.

Ngô-bội-Phu xin miễn chức Vương-vĩnh-Toàn

Ngô-bội-Phu (ở Lạc-dương) đánh giây thép về Bắc-kinh rằng việc biến động ở Phúc-kiến, tại Vương-vĩnh-Toàn kích thành ra, xin chánh-phủ hạ lệnh bãi chức Vương.

Sinh-nhật Trương-tác-Lâm

Ngày 12 tháng 2 (âm lịch) tức là ngày 16 mars là sinh nhật Trương-tác-Lâm, tỉnh Thiên-tân, tỉnh Chiết-giang và tỉnh Quảng-đông đều sai đại-biểu đến Phụng-thiên chúc mừng và thương-nghị việc quan yếu.

Vương-vĩnh-Toàn xin hỏi tội Chu-ấm-Nhân

Vương-vĩnh-Toàn đánh giây thép cho Tôn bảo-Kỳ rằng Chu-ấm-Nhân thiện tiện dấy binh, chiếm đoạt tỉnh thành, xin chánh-phủ mau đem quân hỏi tội Chu cho nghiêm cương kỷ và răn người khác.

Ngô-bội-Phu cử Tôn-dan-Lâm làm đốc-biện Trịnh-châu

Ngô-bội-Phu đánh giây thép giục chánh-phủ Bắc-kinh mau bạ lệnh dung Tôn-dan-Lâm làm đốc-biện Trịnh-châu

Tin Lâm-Hồ

Có tin đồn rằng Lâm-Hồ muốn về hàng Ly-liệt-Quân.

Cuộc chiến-tranh ở Bắc-giang

Mấy hôm nay có tin đồn rằng Liên quân ở Bắc-giang thất thế, người thì nói rằng Phương-bản-Nhân cử đại-binh sang đánh Quảng-đông, đã lấy được Nam-hùng ; người thì nói rằng Đường-sinh-Trí đã kéo quân đến Bình-thạch. Tin lấy đồn sai cả, hiện Liên-quân đóng ở Bắc-giang phòng-thủ rất là nghiêm-mật.

Tôn-Văn khai quan-sự đại-hội

Tôn-Văn lấy rằng cuộc chiến-tranh ở mặt đông nam càng ngày càng khẩn cấp, ngày 10 mars triệu tập tướng hiệu, khai quân sự đại hội ở nguyên-soái phủ, thương nghị việc cơ-yếu dùng binh.

Tin Trung-hoa

Ngày 20 Mars 1924

Việc Trung Nga thiết-lộ

Vương-chính-Đình thương nghị với ủy-viên Nga, ủy-viên Nga đã bằng lòng thủ-tiêu các khoản điều-ước cũ, có lẽ hội-nghị lần sau này sẽ có kết quả.

Tào-Côn triệu Ôn-thụ-Đức về Bắc-kinh

Tào-Côn đánh giây thép triệu Ôn-thụ-Đức, ngày 11 mars Ôn đã ở Bột-hải khởi hành về Bắc-kinh.

Quân-đoàn xin lưu Lục-Câm

Chánh phủ hạ lệnh dùng Đông-chánh Quốc thay làm chức đệ cửu sư-trưởng, các tướng hiệu liên danh làm giấy trình chánh-phủ xin lưu Lục-Câm.

VĂN UYỂN

Xuân nhật khán hoa

Dục bả Tây-hồ tỷ Tây-tử,
Thưởng xuân thiên mỵ tình tự biệt bao.
Nay bạn mai, nây thợ liễu, nây rượu [đào !
Chỉ qui được phong-lưu là tuích chi.

Mạc đối nguyệt minh tư vãng sự,
Hệ phùng tôn tử tạm khai mi.
Ngán thay chi liễu yếu đào tơ,
Tình vấn vô những ngẫn-ngơ trong [giấc mộng.

Đông quân hữu ước phương tình tống,
Bất xuân hoa thêm động lòng oanh.
Mất xanh ai kẻ chung tình !

Xuân tiêu vọng nguyệt

Tràng an nhất phiến nguyệt,
Chơi trăng chung ai kẻ biết tình chung.
Đem tài sắc buộc vào trong phường-Đem tài sắc buộc vào trong phường-[điện
Lão tử tòng lai hưởng bất thiển,
Thi nhân tự cổ hậu nan cùng.

Hồ tây một giải linh lung,
Treo bóng nguyệt thêm não-nùng dạ [lục.
Ngao ngán những ngư xu phủ trục,
Để thuyền Tô dân dọc suốt năm canh.

Cho hay là thói hữu tình.
Nguyễn-huy-Chương.

Quốc-dân thường-thức

Muốn tẩy cho sạch những vết mực ở trên gỗ thì phải làm thế nào ?

Cái bàn bay cái giường, tủ sách bay giá sách, nếu có vết mực thì trông không đẹp mắt. Vậy hễ ta nhỏ đành dây vết mực vào thì ta nên tẩy cho sạch ngay đi, kẻo để lâu thì mất nhiều công-phu mới tẩy được.

Trước hết, nên lấy ít sữa thấm cho nhiều vào chỗ có vết mực ấy, để độ vài phút thì lấy cái khăn rõ rấp đánh đi, đánh xong lại thấm sữa vào rồi cứ làm như thế kỳ cho đến lúc vết mực sạch rõ mới thôi.

Muốn tẩy cho sạch những vết dầu hay mỡ ở trên tờ giấy thì phải làm thế nào ?

Một qui-tắc sách hay một cuốn vở giữ sạch sẽ mà lỡ có để gây dầu hay mỡ vào thì trông mất cả vẻ đẹp đi bởi thế nên khi ta đã nhỡ tay, ta nên lấy ngay đi thì lại được nguyên như cũ ; nếu bấy giờ ta còn bận thì để độ vài ngày ta lấy cũng được công hiệu như thế.

Ta lấy tờ giấy có giây dầu hay mỡ để lên trên mấy tờ giấy thấm chồng lên nhau rồi lấy ít bông hút nước (coton hydrophile) dùng vào dầu essence thấp đèn rất trong mà lấy vết bẩn ấy đi ; hễ lượt gấy thấm ấy ướt, thì lại thay lượt khác vào rồi cứ làm như thế, bao giờ sạch mới thôi. Nhưng một điều cần nên biết là chớ nên để dầu essence vào vết bẩn, vì sợ nó hoen vào tờ giấy mất.

Mấy thứ mực lạ lùng

Mực không có thể trông thấy được.

Lấy ngòi bút mới dùng vào sữa hay nước quả chanh rồi viết vào tờ giấy ; hễ rào rồi thì đem hơ lên trên bóng đèn, tự nhiên thấy những chữ đen đen dần dần rõ ra y như ta viết bằng mực đen vậy.

Mực có thể xóa được. Lấy bột tẻ hay nếp nhào vào nước lã, nhào đặng đặc như là crème là được, rồi lấy ít iode vẩy vài giọt vào đấy. Muốn viết, đem dùng ngòi bút vào thứ nước ấy mà viết lên trên tờ giấy trắng thường, chữ viết rất rõ có mùi nâu thẫm mà hễ viết ra rào ngay. Muốn xóa đi thì lấy mảnh vải hay bàn tay xoa đi là mất hẳn chẳng còn vết gì nữa.

Khả-Sinh

Nên lưu tâm đến chủng-loại

(Tiếp theo)

Thế cũng chưa xong, còn phải cho rau ra nữa, nhưng không nên vội mà kéo, làm như thế có khi đứt dây rau, hay là bầng huyết. Phải biết rau là lẫn thịt bọc đứa trẻ mà liền với tử-cung, để cho rau ra từ từ mới được. Khi rau đã ra rồi, lúc bấy giờ người đàn bà còn đau một lẫn nữa. Những người đẻ con so, để rồi cách độ nửa giờ thì rau ra, để con dạ thì lâu hơn.

Khi đứa trẻ đã sổ rồi, đưa cho một người ẵm nó. Ẵm trẻ phải cẩn-thận lắm, vì lúc bấy giờ mình nó trơn để tuột, lấy nước ấm xoa xà-phòng lắm, gội cho nó, đừng dìm đầu nó xuống nước, rửa mặt nên lấy nước sạch ở chậu riêng, rồi vào mỗi bên mắt nó vài giọt nước chanh, nếu sẵn thuốc rỏ mắt gọi là Nitrate d'argent thì lại càng tốt ; phải nhờ lúc đứa trẻ còn liền với mẹ, chưa mở mắt đã phải lấy nước đun sôi rửa mi cho nó rồi, để lúc mở mắt ra nước bẩn khỏi vào.

Hai con mắt là hệ trọng, giữ cho khỏi đau thì để, để đau chữa thì khó ; rồi lấy một miếng vải, hay miếng bông quấn vào đầu cái que móc rốt, rải ra, lau lưỡi và lợi cho nó.

Tắm rửa xong, lấy khăn lau rảo mình cho nó, để nó khỏi rét ; lấy vải mỏng mà quấn dây rau, mặc quần áo và ấp tã cho nó, nên đặt nó nằm nghiêng để rớt, rãi ở trong cuống bọng để chảy ra ; nếu không thì tắc thường khí không thở được.

Phải giữ cho cả người đẻ sạch sẽ lắm mới được, để xong phải lấy nước hay nước sát trùng (permanganate) thụt rửa ngay, như thế dầu có bẩng huyết nhiều cũng ngăn lại được mà khỏi hậu-sản, xoa xà-phòng rửa cả thân-thể, lấy khăn khô lau cho ráo, lấy vải tấp vào nơi tử-cung, rồi thắt lưng quần chung quanh bụng, quần áo phải thay ngay ; ngày nào cũng phải rửa rảy luôn mới được.

Ở cữ xong, người đàn bà phải nằm nghỉ 15 hôm, để cho tử-cung hoàn-bình như xưa, nếu không gìn giữ có khi trộn đi, hòm cho người đàn bà đau mà có khi không sinh nở được nữa.

Đứa trẻ mấy hôm sau lại phải tắm cho nó. Tắm lá cần lắm, có năng tắm thì da mới sạch, các chất độc ở trong mới thoát ra được ; nếu không thì hay mắc phải nhiều bệnh ngoài da.

Bề tiết phải cẩn thận, tay và móng tay giữ cho sạch, tay bẩn mó vào mồm trẻ thường khi sinh ra nhiều bệnh, không nên cái kim, ngó đàm vào mình nó chăng. Trong thân đứa trẻ mới đẻ, từ đầu đến chân không cái gì được chắc chắn, bề dùng cho đầu nó thông hay ngắt ra đăng sau, một tay nâng sau gáy, một tay đỡ dưới lưng. Ôm ẩm phải nhẹ nhàng, đừng ẩm đừng sớm quá, không nên để gập chân đứa trẻ lại. Mấy hôm đầu thay quần áo cho nó phải có ý đến chỗ dây rau.

Độ năm sáu ngày rau rụng, có khi nơi rốn nó còn đau, phải rửa đi rồi bôi teinture d'iode vào.

Quần áo mặc cho đứa bé phải thứ vải mềm mỏng và rộng rãi để cho nó để xoay xở, nên thay luôn cho nó. Trẻ hay đi tiểu-tiện luôn, mỗi lần phải lau và thay áo ngay, đừng để ướt nó, vì để thế không mấy nỗi da nó mẩn lên, rẫn lại và nứt ra, trông da thì đủ biết, trẻ khóc thì da để bồng hào.

Buồng trẻ nằm phải cho sạch sẽ, đừng nên đóng kín cửa, để cho thoáng khí ; nhớ khi mở cửa thì ẩm đứa trẻ lánh đi nơi khác ; đừng cho nó tung quần áo ra.

Con được bú sữa mẹ còn gì tốt hơn nữa, vì chỉ có sữa mẹ mới hợp với đứa con, sữa ấy có đủ các chất, ở trong thân-thể đứa con. Đứa con mỗi ngày mỗi nhớn một khác, thì các chất ở sữa mẹ cũng mỗi ngày một khác.

Cho trẻ bú không phải việc dễ, nếu người mẹ không đủ sữa, phải kiên tâm để cho bú lâu thì sữa xuống, con bú có đau cũng phải nén lòng chịu vậy, dần dần rồi cũng không đau nữa. Ngộ đau vú có không được như thường (có đầu, lở vú, có nước vàng, đau vú) thì phải dùng một cái đầu vú giả.

Cũng có khi đứa con không ưa sữa mẹ, hay là người mẹ ít sữa quá, yếu nặng, bất-đắc-dĩ lắm mới nên nuôi vú sữa. Nuôi vú phải kén người độ 25 hay 30 tuổi, người ở trung-châu, con người vú cũng độ tuổi với con mình. Phải khỏe mạnh, không có bệnh tật gì như : tiết mật, ghẻ, lở, hắc-lào, v. v. Vú phải to, trên mặt vú phải có nhiều mạch máu đen, núm vú phải dài, có nhiều lỗ, đủ sữa cho con mình bú và dễ chảy. Lại xét cả đến đứa con người vú nữa, nếu đứa ấy khỏe mạnh to lớn. Thế mới thật là người vú sữa tốt.

Người mẹ hay người vú, nuôi trẻ ăn uống phải giữ gìn lắm, nên kiêng : tỏi, măng, xu-hào, súp-lơ, rau cần-tây, tôm thịt các súc-vật bẩn được, uống rượu. Còn như rau, hoa quả và kẹo ăn ít thôi. Những đồ gia-vị không nên ăn.

Đừng uống các thứ rượu cồn, rượu vang, nước cà-phê, chỉ nên uống nước chè mà thôi.

B. T. D.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 30 và 31 Mars 1924

Mấy nhà buôn bán đầu cơ về tiền franc

Báo *Petit Parisien* có nói : Một người chủ nhà ngân-hàng nước Áo tên là Carteberg mới đây ra công mưu làm cho hạ giá tiền franc, ngày hôm qua thốt nhiên chết.

Nhà ngân-hàng Hermanyi Herzmann nước Áo buôn bán đầu cơ về giá tiền franc cũng vỡ nợ. Tính ra nợ mất 12 nghìn triệu.

Việc nước Đức

Tin Leipzig. — Viên nguyên thủ-tướng xứ Saxe bị án ba năm tội giam.

M. Henri Simons bị án 5 năm khổ sai về tội thông mưu với đảng M. Smeels.

Tin Munich. — Chánh-phủ gia hạn tòa án công-dân ở Munich đến ngày 15 mai. Còn các tòa án ở các nơi khác thì bãi đi.

Tin Hanovre. — M. Marx nói nước Đức muốn thành thực làm việc để giải thoát vòng nô-lệ, chứ không muốn gây nên cuộc chiến-tranh.

Tin Berlin. Có tin rằng bọn thợ thuyền làm hỏa-xa xin tăng công và lập lại lệ làm việc một ngày tám giờ.

Cải chánh-sách của tòa nội-các mới

Trong lời tuyên-cáo của tòa nội-các mới, có nói chánh-phủ sẽ giữ các của bảo-chứng cho đến khi nào liệt-quốc giải-quyết xong cái vấn-đề bồi-khoản mới thôi. Ở trong thì chánh-phủ mong rằng các nhà công-hòa góp tài góp sức với nhau để giữ mối đồng-tâm của quốc-dân.

Thủy-tai ở Tây-ban-nha

Tin Séville. Nước lụt, một cái cầu đổ. 30 người chết. 50 người bị thương.

Thủy-tai ở Ba-lan

Tin Varsovie. Sông Vistule tràn lên. Mực nước cao hơn ngày thường 10 thước.

Mấy cái đê ở Wloclawek vỡ. Trong miền Thorn lồn-hại nhiều.

Cavite, ngày 28 Mars 1924

Cuộc bay vòng thế giới

Tin Washington. — Tàu bay bay vòng thế giới hoãn đến ngày 3 hoặc 4 avril mới khởi hành ở Seattle. Một viên quan võ nước Anh bàn với tướng Patrick cho hai đội tàu bay Anh và Mỹ thi bay vòng thế-giới, nhưng tướng Patrick không nhận lời.

Việc cách-mệnh ở Honduras

Tin Washington. — Một bọn đảng cách-mệnh định lập lại trật tự ở nước Honduras, và cử M. Fauts Ravila làm thời giám-quốc.

Hỏa tai ở Nhật-bản

Tin Tokio. — Thành Zasligaya bị hỏa tai, cháy mất 600 nóc nhà, 20 người bị thương, 3.00 người không có nhà ở.

Ở Mỹ-châu có người từ bao giờ ?

Tin Los Angeles. — Các nhà địa-chất học và các nhà sinh vật học xét các hải-cốt đào được mới đây nói rằng hàng nghìn năm trước khi loài hầu xuất hiện ở Âu-châu, thì ở Mỹ-châu đã có một giống người có trí-tuệ, có đồ cuốt văn-minh.

Cuộc thi thơ

Câu Nào-rai-Quyền nỗ-lệ

MMCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thờ thánh đây là miếu của chung.
Gây dựng ai xui từ Lý-tổ,
Theo đòi ta vẫn có Chu-công.
Trắng vàng rắp chộn mùi Âu-Việt,
Xanh đỏ chưa phai vẻ Nhị Nùng.
Thỏ ác tà tà thông mấy cỗi.
Lý đình coi đã hóa ra rồng.

Vũ - Tỵ

227, Rue du Papier, Nam-định

MMCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ phồn hoa cõi Á-đông.
Bia học sĩ-vương trên đủ lối,
Bảng sơn quốc-sử dưới thềm rồng.
Mây tuôn bể học bờ sông Nhị,
Sấm rậy rừng nho đỉnh núi Nùng.
Đăng báo sử nam thi-lễ địch,
Vì nhờ nòi giống của tiền tông.

MMCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ vua Lý-Thánh-tông.
Và bực cung tường nên Khổng đạo,
Nghìn thu hương hỏa rạng nho-phong
Phong-trào dục khắp dòng sông Nhị
Đạo đức gây nên ngọn núi Nùng
Lịch Lý, Trần, Lê cơ-chỉ cũ,
Trải bao thế-đại vẫn tôn sùng

Lưu-bá-Dũng

7, Rue de Thọ-xương, Bắc-giang

MMCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đây thực trời Nam nhất Thánh cung
Cửa Khổng sân Trình theo kỷ-niệm,
Gác Khuê bia Giám trải ô long.
Nóc đầu nguyên-khí làng khoa giáp,
Tầng ốc tinh nhanh giống Lạc-Hồng.
Gió sở mưa Tần tường vẫn kín.
Mải ngoài Nùng Nhị sánh non sông.

Trình-hữu-Qui

Làng Thọ-xương, Bắc-giang

MMCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng là nơi cảnh lạ lùng.
Đầu mở khoa trường từ Lý-thị,
Bia đề giáp-bảng tỏ nho phong.
Sân ngoài năm sắc mây che khắp,
Cung nội vài bình xa ngát xông,
Học vấn thời nay tuy đổi khác,
Mà xem tôn-giáo vẫn còn sùng

Nguyễn-đoa - Chinh, Yên-bày

MMCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ngày nay tự Lý-công,
Lẫu các nguy-nga trên bến Nhị,
Cỏ hoa rực rỡ trước non Nùng.
Đền vang nghiêm tọa chư hiền thánh,
Bia đá đề danh bậc hiếu trung.
Quốc tuy xưa rày nền đạo Khổng.
Qui thay bảo hiệp giống tiên rồng.

MMCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng từ đời Lý Thánh-tông.
Vạn sự ư nhu lòng tín ngưỡng.
Ngũ thường tại đạo chí khăm sùng.
Gió mưa Âu Mỹ văn-minh mới,
Hoa cỏ Tô Nùng cảnh sắc chung.
Phong hóa một ngày thêm một khác,
Dầu răng tân-học vẫn nho-phong.

MMCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Vua Lý làm nên Khổng-miếu trong,
Vũ trụ mộng mênh sau bến Nhị,
Cung lầu rực rỡ trước non Nùng.
Thánh hiền cao ngự tòa kim ngọc.
Tuấn liệt hàng bia bắc sử công.
Cơ chỉ bao thu còn vững mãi,
Xưa rày nho đạo vẫn tôn sùng.

Trần-đình-Trường

Làng Nghĩa-lẻ, Nam-định

MMCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu mạo xưa nay thành đạo sùng.
Cao ngất cung tường trời đất bé,
Dòng trôi Tàu Nứ thắc Nam chung.
Đế-vương so đức không hơn kém,
Tấn Hán tùy lòng lúc nhạt nồng.
Nhờ dạy hóa nên văn-hiến nước.
Muôn đời hương khói biết bao cùng.

MMCXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo thánh từ xưa vẫn một sòng.
Một nếp cũng tường cơ-nghiệp cũ,
Muôn đời lễ nhạc Bắc Nam chung,
Bốn triều trở đậu hương còn đượm,
Một mối di-luân lửa vẫn nồng.
Vận hội long ô thôi cũng mặc,
So bầy trời đất với non sông.

Lê-văn-Lâm

Làng Phú-vinh, Thái-bình

MMCXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn - miếu nguyên xưa thắm mấy [trùng.
Tăng gác Khuê-văn mau tuyết điểm,
Dàng bia Tiến-sĩ bóng hoa lồng,
Hồ-tây trăng rạng nền Vương Thánh,
Đàn-nhạn hương thơm cõi Nụ Nùng.
Trước Lý sau Lê nay đến Nguyễn,
Đền đài kể chợ nhất đây sùng.

Nguyễn - Khoach

Kỳ-lực tòa Công-sứ, Bắc ninh

MỘT CUỘC THÁM HIỂM BẮC-CỰC

Đại-úy Joseph Bernier, định đi thám hiểm Bắc-cực cho chánh-phủ Gia-nã-đại, trước khi khi-cầu Dhenandoah thi hành việc ấy. Đại-úy tới Londres mới đây, để dự bị mọi việc định đến mùa xuân này thì khởi-hành. Trước đây đại-úy đi thám-hiểm các miền gần Bắc-cực kể đã đến mười bận, nên về việc thám hiểm đại-úy thực là thạo thuộc lắm lắm.

VUA Ô-TÔ TẠI NƯỚC TRUNG-HOA

Có tin rằng M. Ford, mà người Hoa-kỳ thường tôn là vua ô-tô định mở nhiều xưởng đóng ô-tô ở Trung-hoa, để định chiếm lấy cái độc quyền về nghề đóng ô-tô ở nước ấy.

Hiện nay đã đem một trăm người kỹ-sư Trung-hoa sang Hoa-kỳ để luyện tập cho thạo công-việc chế tạo ô-tô.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 25 độ
15 giờ 27 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba, 1er Avril 1924
S. Hughes

Âm-lịch

28 tháng hai năm Giáp-tí
Ngày Canh tuất
Hành Kim, Sao Tất Trực Nguỵ.
KỴ : Ngũ-khuyển.
NGHI : Tế-tự, Giá-thú, An-sáng, An-mộn, Tiễn nhân

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Mars 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 $ 85

Hội-đồng chánh-phủ thường-trực. — Hội-đồng chánh-phủ thường trực đã họp sáng hôm nay hồi 9 giờ tại phủ Toàn-quyền, có quan Toàn-quyền Merlin chủ tọa.

Trong những việc đã bàn thì có những việc sau này :

Tờ dự-thảo nghị-định về việc cấp lương hưu-trí cho các quan lại bản-xứ trước làm với chính-phủ ta rồi sau làm với chính-phủ Pháp.

Duyệt y tờ dự-tảo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc kỳ sắp đặt lại các đường phố Hanoi về việc đánh thuế thổ.

Việc xếp đặt các đường không phải là đường thuộc địa.

Việc đổi lại các thứ thuế ở thành-phố Nam-định, việc dựng trại-binh tại Cồn-lôn xây cầu trên sông Kỳ-cùng ở Bản-chai (gần Thất-khê). việc làm nốt phần thứ hai trường Công-nghệ ở Huế, vân vân.

Quan Toàn-quyền đi Vân-nam — Tối hôm 2 avril thì quan Toàn-quyền và quí phu-nhân cùng các quí quan đi theo ngài sẽ đi chuyến xe đêm lên Lao-kay để sang Vân-nam Tại Ho-kéou và Mông-tự sẽ có các quan Lãnh-sự Pháp và các quan Tàu ra đón ngài. Tại ga Vân-nam-phủ thì sẽ có quan lãnh-sự cùng các quan Pháp, các quan đại-biểu của chánh-phủ Vân-nam, các cụ đạo ra nghênh-tiếp ngài và rước về dến tòa Lãnh-sự. Trong khi ở Vân-nam ngài sẽ dự tiệc tại tòa Lãnh-sự tại dinh quan đô-đốc Đường-kế-Nghiêu và xem diễn kịch tại nhà hát Trung hoa.

Quan Thông-sứ đi Hưng-yên. — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ chưng nọ tuần lễ này sẽ đi Hưng-yên xem xét công-việc của mấy làng đã cải-lương rồi.

Quan Đốc-lý mới. — Quan Đốc-lý Ekert đã bắt đầu nhận việc từ sang thứ bảy là ngày quan Đốc-lý Mourroux về nghỉ.

Hạm đội Anh cảm ơn quan Toàn-quyền. Quan Toàn-quyền vừa tiếp được của quan Đô-đốc Lexeson ở Saigon bức thư cảm ơn như sau này :

Nhân lúc từ-biệt Đông-dương, thiềm chức tưởng nên cảm ta quan lớn về phần riêng thiềm chức và thay lời cho tất cả các quan võ cùng thủy-thủ Anh ở dưới quyền thiềm chức về sự khoản đãi trân trọng là thường của quan lớn đối với chúng tôi trong khi chúng tôi ở Saigon.

Chúng tôi đều lấy làm vui lòng là đã được thăm cái thành phố Saigon tốt đẹp và có dịp được gặp bao nhiêu là bạn xưa nghĩa cũ

Phòng Thương-mại xin cấm người ngoại-quốc đứng vào các việc thầu. Vừa rồi phòng Thương-mại có xin quan Thống-sứ cấm những người ngoại-quốc tức như là người Trung-hoa từ nay không được dự vào các việc đấu giá thầu các công việc gì ở trong Thuộc-địa, mà chỉ để dành cho người Pháp nay là người thuộc-địa của Pháp mà thôi.

Nghe đâu quan Thống-sứ đã chấp lời thỉnh-cầu ấy và đã để lên quan Toàn-quyền xét rồi.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ đã ngũ đăng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said
Ai-cập : Hué.
Ngoại khoa, hà-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh phong tình
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32
GIÂY NÓI SỐ 236
3018.

Câu sông cái. — Câu sông cái làm lại đã gần xong rồi, chỉ còn độ vài trăm thước về phía bên Gia lâm mà thôi. Ở đầu cầu bên này sông và bên Gia-lâm thì nay đang xây và đang đắp mỗi bên hai con đường mới để thông với cầu cho xe đi lại, vì thế mà cái nhà ga của đường xe lửa Nhà-nước ở đầu cầu bên tả hà nay để đi xa ra chừng vài mươi thước, nhà mới ấy nay đã xong rồi.

Chưa rõ ngày nào hoàn-thành, song cứ như công việc jđang làm thì chỉ độ vài tháng nữa là cầu mở cho công chúng đi lại được.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Thanh lâu lâu thuế. Về việc tên Ng-v-Sáu ở phố hàng Điếu chứa nhà thanh-lâu lậu thuế và quyến dũ con gái chưa đến tuổi trưởng thành để biển cho làng chơi mà đã đăng sổ bảo thứ hai trước thì nay tòa tuyên án phạt 1 năm tù, 100 quan và 10 năm biệt xứ.

Tên Sáu này vì thấy đôi con mắt còn sáng thì chưa biết ngờ ghẻ đến đâu.

Bội tín. Tên Trần-v-Hiếu, thợ rèn nhận sắt của hiệu Quảng-hưng-long phố hàng Bồ từ năm 1922 cho đến 1923 tính trước sau tất cả là hơn 3.00 đồng để làm những đồ đạt cho hiệu ấy, song làm trả dần được một ít rồi bán những sắt của hiệu ấy cho người khác lấy tiền trốn về nhà quê không ra nữa. Hiệu Quảng-hưng-long tính trừ những các đồ tên ấy trả còn thiếu mất 180 đồng bạc sắt nữa, phải đem đi kẻn. Sở Mật-thám phải người về bắt được tên ấy ở nhà quê. Tòa phạt tên Hiếu 2 năm tù và 25 quan.

Du đãng và đêm hỏ có vào nhà người ta. Tên Hồ-văn-Khoai, phải phạt 1 tháng tù về tội du đãng không chịu làm nghề nghiệp gì và 5 ngày tù về tội đương đêm vô cỡ vào nhà người khác

Đánh lẫn nhau. Tên Lê-v-Điều làm bồi, ra mấy nước chông ghẹo một người con gái gánh nước không được thì sinh sự tát một cái. Tên Lê-văn-Nghi bạn hàng rong đi qua thấy tên Điều bắt nạt người con gái, dừng lại mắng mấy câu. Tên Điều thị buông cầm ngay cái đòn gánh đánh tên Nghi mới cái vào trong. Bấy giờ tên Nghi lấy bùa trong mình ra đuổi đánh tên Điều phải mấy thương chảy máu. Tòa phạt cả hai tên mỗi tên 16 quan.

Ăn cắp áo. Tên Lê-v-Giới không làm nghề gì phải phạt ba tháng một ngày tù về tội ăn cắp áo của người bỗ.

Ăn cắp dao và chửa dao ăn cắp Tên Ng-văn-Thực không làm nghề nghiệp gì, ăn cắp một con dao đem bán lấy tiền tiêu. Tên Trần-văn-Tư biết là dao ăn cắp thành rẻ mua 17 xu đem về dùng. Tòa phạt tên Thực 1 tháng tù và tên Tư 16 quan.

Ăn cắp áo. — Tên Trần-trí-Đoan phải phạt 5 tháng tù về tội ăn cắp áo ba-dơ-suy của người khác và khi bắt bạn tù bắt phải đi biệt xứ trong 5 năm, vì tên ấy đã can ba lần ăn cắp rồi.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời đa tạ các cụ các ông, các bà đã cho đã phúng hay gửi giấy chia buồn và đi đưa đám nói-nhân tôi sáng hôm qua. Trong khi chúng tôi đang đau đớn và bối rối, có điều gì sơ suất xin các cụ, các ông, các bà lượng thứ cho.

Quan-phu : Trịnh-hữu-Huấn
Đồng gia quyến bái.

Hội Phù Giấy (Núi Gôi). Sở Hỏa xa có gửi cho bản-quán tờ yết-thị xe chạy, vậy cứ người-ngựa-văn quốc-ngữ đăng sau này :

Sở Hỏa-xa có lời phô (?) cáo để các qui-khách biết rằng : nhân hội Phù-Giấy, thì tự ngày mồng sáu cho đến mười hai tháng tư tây tức là tự mồng ba cho đến mồng chín tháng ba có cho chạy thêm mấy chuyến xe riêng.

Xe đi

Tự Hanoi đến Núi Gôi.
Hanoi 6°03 10°25 12°55

Xe về

Tự Núi Gôi về Hanoi.
Núi Gôi 8°31 14°27 15°46

Lại thêm hai chuyến xe riêng nữa chạy tự Bỉm sơn ra Nam-định hay tự Nam-định về Bỉm-sơn. Giờ chạy như sau này :

Xe đi

Tự Bỉm-sơn đến Nam-định 8°33.

Xe về

Tự Nam-định về Bỉm-sơn 18°27.

Cuộc hát làm phúc. — Hội *Ích-thiện đi-lạc* định đến tối 5 và 6 avril này sẽ diễn tích *Đất bằng nổi sóng* tại nhà hát Tây, tiền thu được sẽ giúp cho nhà thương bà phước Antoine. Đúng 9 giờ khai diễn, bán vé từ 1er avril tại Nghiêm-Hàm ấn-quán, 58 hàng Bông

Giá chỗ ngồi như sau này :

Loge de face.	4 $ 00
Loge de côté	3 , 00
Fauteuil de balcon de face.	3 , 00
Fauteuil de balcon de côté .	2 , 00
Baignoire de face. . . .	3 , 00
Baignoire de côté. . . .	2 , 00
Fauteuil d'orchestre . . .	2 , 00
—	1 , 50
Amphithéâtre	0 , 70
—	0 , 50

Bán xe Side-car, 4 xếp dịp (Cylindres). Hỏi tại : M. LECOMTE, 47, phố Lò-đúc, Hanoi 3816

Việc bắt chó. - Trong khoảng hai mươi ngày từ đầu tháng đến ngày 20 mars vừa rồi, linh tuần-cảnh đã bắt được 190 con chó, tính trung bình ra thì mỗi ngày là 9 con, nhưng từ 20 đến giờ thì số ấy đã bớt đi nhiều vì phạt riết thì không ai dám thả chó chạy rông nữa. Mọi ngày tuần bọn cu-li đi bắt chó mỗi con được thưởng 5 xu, nhưng độ này thì được gấp đôi. Ở Hanoi việc bắt chó không thấy lắm nhà kêu ca về sự nhũng-nhiễu, nhưng ở nhà quê thì nhiều nơi ta thấn về việc bắt chó lắm, là những kẻ thừa hành hay tự sự mà ăn của người ta ; những người có chó khéo xử ra thì có cũng ngoài đường cũng không phải bắt mà không khéo xử thì chó xích trong nhà cũng có khi bị đánh dập.

Danh dự bội-tinh. — Thợ chính là Ng-văn-Chuân, quản dịp hoàn thành cầu Ba-đong tỉnh Trà-vinh (Nam-kỳ), được đặc-cách thưởng danh dự bội-tinh bạc nặng nhỉ.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ
Chương-trình từ thứ sáu 28 đến thứ năm 3 Avril 1924.
PHẦN THỨ NHẤT
CUỘC ĐUA XE ĐẠP VÒNG NƯỚC PHÁP LẦN THỨ 17
Chia làm năm đoạn. — Đoạn thứ nhất
KIÊN TÂM THÌ KHÔNG CÁI GÌ LÀ KHÔNG LÀM ĐƯỢC
Hài-kịch vui hay chia làm hai phần
THỜI-SỰ
Entr'acte
PHẦN THỨ HAI
VÔ SĨ JIM BOUGNE
Hài-kịch chia làm ba phần

Ngạch học-chính. — M. Nguyễn-văn-Thanh, được bổ trợ-giáo tập sự, MM. Bùi-kiến-Khoa, Ngô-huy-Cẩm, và Trần-gia-Thông được bổ trợ-giáo phụ-tá, lương mỗi tháng 15 đồng.

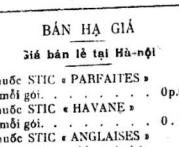
Ngạch tòa Sứ. — M. Vũ-đình-Chinh, thư-ký tập sự ở Hà-đông, được thăng thư-ký hạng sáu.

Ngạch thừa-phái. M. Đặng-xuân-Viên, thừa-phái Ký-sơn (Hòa-bình), được nghỉ ba tháng lĩnh nửa lương

Ngạch khán-hộ. — MM. Ngô-quang-Linh, Hoàng-văn-Uyên, đã trúng kỳ thi ngày 24 janvier 1924, nay được bổ khán-hộ tạm thời.

M. Nguyễn-văn-Nuy, được bổ khán-hộ tập sự.

Được thưởng bội-tinh. — M. Lê-văn-Chung, bang-tá Đinh-lập, châu Tiên-yên (Hải-ninh), vì đã tận tâm trong việc tuần-phòng ở Na-thước ngày 7 và 9 Mars 1924, nên được thưởng một cái Danh-dự bội-tinh bạc hạng nhì.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0 . 20

3847

Tưởng-lục. — M. Phạm-Du, trương-tuần làng Cổ-tung, huyện Nam-trực, vì đã có công khó nhọc trong việc đánh đám cướp ở làng ấy ngày 5 janvier 1924 vừa rồi, nên được cấp một đạo tưởng lục.

Mất trâm vàng. Mme Bœuf nhà ở đường Quan-thánh số 108, trình mất một cái trâm vàng giá đáng 150 *francs*.

Các trộm vặt. — Đào-thị-Đôi 60 tuổi, bán bánh ở phố Nhà-thương-khách chửa một cái thắt lưng ăn cắp của Ng-thị-Lý cũng ở phố ấy, Ng-v-Thoi 15 tuổi, Ng-v-Minh 38 tuổi và Ng-thị-Chinh 35 tuổi cu-li, nhà ở làng Bưởi, ăn cắp gỗ của M. cai Ba tức Ng-hữu-Thực ở đường Huế đều phải bắt giam.

Ng-thị-Sáu 24 tuổi, bán hàng vặt, nhà ở hàng Thau và Ng-văn-Phúc ở hàng Bát ăn cắp quần áo và chửa những quần áo ấy đều phải bắt giam.

NỮ-HẢI-TẶC
(Trinh thám tiểu-thuyết)
PHẠM - BÙI - CẦM dịch thuật
Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày non 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển . . . . **0$30**
Tiền cước **0. 11**
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61 - 63 — Rue du Coton — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống. — Ngày thứ hai 31 mars 1924 :

Nước lên 30 phân, vào hồi 0h52 buổi sáng ;

Nước xuống 9 phân, vào hồi 0h29 buổi chiều.

Ngày thứ ba 1er avril 1924 :

Nước lên 29 phân vào hồi 1h46 buổi sáng ;

Nước xuống 11 phân vào hồi 1h08 buổi chiều.

Ngày thứ tư 2 avril 1924 :

Nước lên 27 phân vào hồi 2h40 buổi sáng ;

Nước xuống 13 phân vào hồi 1h40 buổi chiều.

Cái nạn hàng ngày. — Vì mấy ngày hôm nay trời mưa đường lầy và trơn quá, nên 5 giờ chiều ngày thứ bảy một ông Tây đi xe song-mã đến phố Amiral Courbet thì bánh xe bết bùn thành ra phải chiếc xe tay hiệu P. P. T. số 1678. Tên phu kéo là Ngô-Bé tránh không kịp nên ngã xây xát cả người, còn xe bẹp mất cái trục bánh,

Gỗ của ai ? — Người chèo đò ngang ở sông Hạ-lý tên là Lưu-quang-Lịch vừa vớt được ở sông Xi-măng một phiến gỗ. Người ấy đã đi trình sở Cẩm và hứa rằng si mất lại nhận sẽ sẵn lòng trả.

Thợ bắt lương. — Ng-thị-Toàn, 25 tuổi, bán hàng tạp hóa ở phố Sadi-Carnot số nhà 22 có đơn trình tên đầy tớ gái là Trần-thị-Yên ăn cắp hàng hóa đáng giá non bảy chục bạc rồi trốn đi mất.

Ăn cắp. — Tên Trịnh-văn-Xương, 25 tuổi, làm nghề đốt lửa tàu nhưng hiện không có việc, không có nhà cửa gì cả, can việc ăn cắp quần áo của người đốt lửa khác ở tàu « Ou-kát » tên là Đỗ-văn-Chấn, nên đã phải bắt tống giam.

SƠN-TÂY

Tiệc tiễn các quan phủ huyện. — Nhân dịp các quan phủ huyện ở tỉnh có nhiều ông được thăng bổ như quan phủ Quảng Trần-lưu-Thử thăng Ân-sát Lạng-sơn, quan phủ Quốc-oai Bùi-phát-Tường thăng Ân-sát Bắc-kạn, quan huyện Thạch-thất Ng-huy-Xương đi tri-huyện Trực-ninh, quan huyện Ng-hữu-Thăng đi Văn-giang, các ông làm việc ở tòa Sứ và các sở quan tỉnh và các quan phủ huyện trong tỉnh đều dự tiệc rất là vui vẻ. Khi uống sâm banh, ông tuần-phủ có thay mặt các liêu hữu đọc mấy câu tỏ tình mến tiếc và chúc các quan thượng lộ vinh an. Quan ân Trần-lưu-Thử thay lời các quan phủ huyện cảm ơn tấm lòng qui mến của các ông rồi đến quan tuần Ng-hữu-Tường cũng chúc mừng mấy câu nữa. Cả thảy ba bài diễn thuyết. S lai cảo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo.
15 chân-kính
Mặt và kim
...
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá.......... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

祥和裕
YU-WO-TSRONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266
Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiễu, hàng tàu ...
... Sơn-trà ... hàng tàu ...
... hàng Saigon như Ninh, ...
...
... contre remboursement
Chủ-hiệu
3818 YU-WO-TSRONG

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MẠI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Bông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VI CHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cũng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BA CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BA CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

LAO-KAY

Một cuộc ẩu đả. — Chuyến xe-lửa thứ nhất sáng 27 vừa rồi đã đưa M. Martini làm ở công-ty xe-lửa Vân-nam về Hanoi vì hôm trước bị mấy người Khách đánh ở ga Ho-kéou. Nguyên là trong khi đi đường từ khoảng Mông-tự đến Ho-kéou, một người *contrôleur* Tây với mấy người hành khách Trung-hoa cãi nhau rồi đánh nhau. Khi tới ga Ho-kéou thì bọn Khách vây kín M. de Rango là *contrôleur* xe-lửa mà đánh. Được một lúc thì họ đến vây nhà La-ga đông lắm. Quan Lãnh-sự Pháp có cho đi gọi lính đến giải vây. M. Martini qua một cái cửa hẻm trốn ra ngoài được thì bị bọn họ xông đến đánh dữ. Vì thử không có quan Lãnh-sự Pháp ở đó thì những người ở ga còn bị họ đánh dữ nữa.

Lược dịch báo *Avenir du Tonkin*.

VIỆC KINH-ĐÔ

Phiến bộ học tâu nói về việc điền-bổ quan-viên ở Cổ-học-viện. — Về việc điền-bổ quan-lại ở Cổ-học-viện thì nay thấy Học-bộ đã có dâng phiến tâu lên và đã mông Hoàng-thượng châu-phê cho lục ra mà tuân theo. Bài phiến ấy dịch đăng như sau này :

Bộ học tâu

Viện Cổ-học cùng Tân-thư-viện hiệp lại làm một, quan chức xin tham chiếu quan chế ở quốc-sử-quan đặt một viên Toản-tu (chức ấy do một viên ấn quan ở bộ tôi kiêm chưởng) sáu viên biên-tu (nhất hạng nhị hạng đều một viên ; tam hạng tứ hạng đều hai viên) một người thu-chưởng, bốn người đằng-tả để làm việc Cổ học-viện cùng Tân-thư-viện, khoản ấy đã vâng lời chỉ chuẩn lục tuân rồi.

Bộ tôi tuân chiếu lời nghị-định ấy mà điền bổ quan ngạch.

Chức toản-tu chưa đặt chuyên viên, hiện bây giờ xin do tả-lý bộ tôi thần Ng-bá-Trác, kiêm chưởng để đốc hành các việc trong viện. Còn sáu viên biên-tu xin trích các viên thuộc về Phiên dịch sở cùng Tân thư-viện mà điền bổ để sung chức ngạch. Nhưng xem hiện sung sở ấy thì nhiều viên hàm cao, mà chức đối hàm thì có ít, tức như Lê-trọng-Phan, Phan-Võ, Ng-tấn-Kiêm đều hàm tứ phẩm và nhất hạng biên-tu hàm chánh tứ chỉ có một viên. Nếu chiếu theo nguyên định giai cấp mà điền bổ tưởng có chật hẹp. Nay xin châm chước điền-bổ theo lối tạm thời để tỏ sự thể tất và khiến cho đều lo phấn miễn. Đợi sau nếu có xuất khuyết sẽ xin chiếu theo giai cấp đã định mà án bổ. Vậy thị-độc học-sĩ là Lê-trọng-Phan xin cho án bổ nhất hạng biên-tu (chánh tứ). Thị-độc học-sĩ là Phan-Võ, Thị-giảng học-sĩ là Ng-tấn Kiêm đều xin cho bổ lĩnh nhất hạng biên-tu. Trước-tác là Đỗ-hữu-Dương xin cho án bổ tam hạng biên-tu (chánh lục). Tu-soạn là Trịnh-Luyện xin cho bổ lĩnh tam hạng biên-tu. Biên-tu là Hồ-đắc-Liên xin cho bổ tứ hạng biên-tu (chánh thất). Nguyệt bổng đều cho chiếu hàm mà chi cấp.

Biên-tu sung bát phẩm thư-viện là Ưng-Đễ xin cho bổ lãnh thu chưởng. Còn bốn người đằng tả đối với thừa phái bộ ty, sẽ do bộ tôi lựa điền. Nguyệt bổng đều chiếu chức mà chi cấp.

Đến như Biên-tu Hồ-đắc-Ý, nguyên là chánh cửu phẩm Tân-thư-viện, nguyệt bổng đến hai mươi đồng, nay nếu phải sung đằng tả, chẳng những chức phải lĩnh xuống mà lương cũng kém thua. Vậy viên ấy xin tư do bộ Lại bổ đi nơi khác mới hợp.

Về sau các viên nhân trong huyện viên, trừ viên Toản-tu sẽ do viện Cơ-mật dâng phiến hậu phụng châu quyền ngoại, còn từ Biên-tu trở xuống, gặp có khuyết, xin do bộ tôi lựa phương, hậu chỉ lục tuân.

Lại hễ phàm các viện nha đã thiết lập, đều có quan phòng kiềm, cái nha-bài và tạp-chí, khí mãnh các hạng để tiện sự hành dụng. Nay Cổ học-viện đã thiết lập thành nha. Vậy các khoản đã nói trên, xin chiếu như thể-lệ quốc-sử quán tư do bộ Công-chế tạo một cái quan phòng, khắc năm chữ : « Cổ học-viện quan phòng » một cái kiềm khắc hai chữ : « Cổ học » ; tám cái bài ngà : một cái khắc « Cổ học-viện Toản-tu » ; sáu cái khắc : « Cổ học viện Biên-tu » ; một cái khắc « Cổ học viện Thu-chưởng ». Và xin tư do bộ Hộ chiếu y các khoản chi tiêu của Phiên-dịch sở cùng Tân-thư-viện lâu nay đem vào ngân sách Cổ-học-viện (trong đó 225 đồng về tiền đồng-niên tạp-chi khí mãnh bút chì và long-não của Tân-thư-viện 100 đồng về tiền đồng-niên bút-chì của Phiên-dịch-sở) để cho đủ số chi phí thường năm.

Đã thương thẩm duyệt, sau tiếp qui Khâm-sứ đại-thần phúc y, vậy dám tâu hậu chỉ lục tuân.

Khâm phụng châu phê : Cho lục ra mà tuân theo.

Khâm thử

Hương án bái hạ. Phong-hóa mỗi ngày mỗi di dịch, thì tư-tưởng cũng nhân đó mà đổi thay, vì thế mà năm nay các hương án bái hạ, bày ở dọc hai bên đường Giao đã có nơi canh cải ra lối mới, nơi thì dùng toàn bằng hoa lá mà thêu rồng vẽ phụng, dặm chữ đồ tranh xem rất nhã, lại có nơi dùng toàn loài ngũ cốc mà cũng đủ vẻ khéo nét hay, thế mà còn nơi này dùng giấy ngũ sắc mà tô tượng kết hoa ; nơi kia dùng toàn đồ thêu đồ cẩn mà bày đồ tự khí ; lại có nơi dùng đồ sành đồ sứ, tượng đồng, tượng đất hình người Âu người Á và các thức dĩa đồng có chạm hình người và những chậu cây cùng những bức tượng vẽ đầu vẽ gương xem cũng xinh ; đi một dãy đường dài từ cửa ngọ-môn cho đến đàn Giao xem biết bao cơ là nơi hương án bái hạ, cách xưa kiểu nay, lắm vẻ xem rất ngoạn mục, như là cái hương án bái hạ của làng Thần-phù, huyện Hương-thủy thì nhiều kiểu cách xen lẫn vật xưa của nay xem rất khéo, thứ chi là huyện Phú-lộc, Hương-trà, vân vân, chẳng khác một hội đấu-xảo hương án bái hạ vậy, người lạ đến xem ở trước các hương án ấy thường khi nào cũng bâu đen như kiến và lắm người có chụp bóng vẽ hình.

Muốn bán một cái automobile hiệu « Nasch » còn mới và tốt nguyên, 6 cylindres và 7 chỗ ngồi.

Ai muốn mua cứ lại hỏi M. A. FOUI tại nhà số 39, đường Chavassieux ở Haiphong. 3817

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Om xòm vì cờ bạc. — Mấy đêm nay cứ vào hồi 11 giờ trở đi là các con bạc rủ nhau đi tụ họp từng đàn từng lũ, rộn rịp suốt đêm, chó sủa vang tai nhức óc. Nào có thế mà thôi đâu, lại còn người chửi rong những kẻ chứa chấp chồng con, người ta réo róc những quân lường công cướp nợ, huyên náo suốt đêm đến sáng, làm cho những người lao động về công việc ban ngày cũng khó nỗi ngủ được yên giấc. Những người có trách-nhiệm về tuần-phòng cũng nên ra tâm trừ tiệt được mấy đám này đi thì dân thành-phố được nhờ lắm.

Ai người tiếc hoa ? — Mới đây trong bọn chị em xóm bình-khang, có một ả bị chồng tìm được lôi về ; trước ả còn lẩng tránh, nhưng sau nghĩ đến công lặn lội của chồng mà dứt tình với các tình-nhân để tái hồi nghĩa cũ. Trước khi đi các tình-nhân giọt ngắn giọt dài cùng nhau nức nở thở than, kẻ tiễn người đưa mong sao cho trùng phùng tái hội. Chẳng biết khi ả về lại tưởng đến giọng phách cung đàn, hay không chịu lam lũ thú quê thế nào, mà nay lại thấy lần mò vào đây để theo lối cũ. Nhưng than ôi ! tình thế đổi xoay mà tình-nhân đâu cả ? hay tại bề nhan sắc có phần giảm kém, hoặc bộ cánh có vẻ nâu sồng, mà khách làng chơi ít người tưởng, mụ chủ cũng ra vẻ nhạt-nhẽo hơn xưa.

Vậy hỏi ai là người thương hoa tiếc hoa, làm cho hoa mang sầu đeo tủi, hay là muốn dạy hoa một bài đó chăng ?

P. lai cảo

(Xem trang thứ tư).

TIỂU-THUYẾT TÀU
ANH-HÙNG NÁO
Dịch-giả :
VŨ-ĐÌNH-LONG
Quyển thứ 1 12 hồi
68 trang lớn : 0$25
Ở xa muốn mua xin gửi thêm tiền cước là 0$03 cho hiệu KIM-ĐỨC-GIANG, 83 phố hàng Bồ, Hà-nội.
Đã có bán tại các hiệu sách
3818

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 31 mars 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

LỤC-VÂN-TIÊN ĐỆ NHẤT

(Hát chèo)

Tích thứ hai

TRẦN-THẾ-MỸ BẤT NHẬN THÊ

(Trẻ-con diễn)

(Tối thứ sáu diễn liên hồi)

Tối thứ ba 1er avril 1924

KỸ NỮ VÔ TÌNH

Ai quen bẩy chữ tám nghề,
Để người tham sắc hoảng mê vì tình.
Rồi khi thuận đạo gia-đình,
Ngẫm mà dơ dáng dạn hình cho ai.

HỒ-GIÁ ỦY-VIÊN TẠI TÒA-ÁN ĐỆ-NHẤT CẤP Ở HÀ-NỘI

Bán đấu giá

Xe ô-tô, còn tốt,
của sở vận tải về khách sạn
Tam-đảo năm 1923

Ngày thứ bảy 12 avril, hồi 8 giờ rưỡi sáng, sẽ bán đấu giá các xe ô-tô kể sau này, cái nào cũng còn rất tốt cả, cùng một lô các đồ dùng.

Bán ở xưởng Francis, số 98 đường Huế, và số 3 phố Résident de Miribel, Hanoi.

Các thứ xe kê như sau này :

1 cái xe Peugeot, 12 H. P. có đèn điện, còn tốt ;

2 cái camionnettes G. M. C. transmission à cardan, rất tốt ;

1 cái camion Peugeot, 5 tấn, transmission par vis sans fin, rất tốt ;

1 cái camionnette Citroën à chenilles, 10 chỗ ngồi, có xe remorque 2 bánh, rất tốt ;

1 cái xe Delaunay-Belleville 8 chỗ, tốt ;

Các khí-dụng kê như sau này :

Etau, forge, pièces de rechange, phares lanternes vân vân.

Máy dặt đồ trắng.

Bán tiền ngay. Phải giả thêm 10 %.

Hồ-giá ủy-viên
FLEURY

Có thể đến xem các xe ở số 98 đường Huế, và số 3 phố Résident de Miribel, Hanoi.

Muốn hỏi gì, hoặc muốn thử xe, thì hỏi tại M. Fleury, hồ-giá ủy-viên, 90-91, phố Jules Ferry, Hanoi.

Rượu bồ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG
Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có nhãn hiệu ...
Xin xem-xét và so-sánh chớ kẻo nhầm to !!!
Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Ngự các phòng tôi chầu phê rằng : Thứ rượu này do được phòng của MONTÈS một thứ rượu bổ ...
... Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai dám dùng mà chê được ! *Giá bán rất re : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì dị làm lạ mắt thiên-hạ, vẽ trò-chơi cho trẻ-con, vẽ kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Dù vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư.

Bột ăn PHOSPHATINE FALIÈRES danh tiếng lâu nay bán gói đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kính lắm
Có mua chuộng cho được bột PHOSPHATINE FALIÈRES dùng bổ tinh thần ích cho con nít mất sữa, người lớn đau buyết ông già bà cả kiệt nhược, cũng là để có đầu óm mới mạnh
Có trữ bán cùng bột — Tại chỗ thì ở Paris, số 6, đường La Tacherie

Số 96

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xấc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất ly-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Đại-huynh kết duyên với *Lãnh-giáng-tuyết*, mà tiểu-đệ đây thì cũng kết duyên với mỹ nhân trên lầu kia, thế thì sự đắc ý trong đời người ta, thiết-tưởng chẳng còn gì hơn được nữa vậy.

Bình-như-hành nói :

— Mười phần đã xong đến tám chín, còn lo gì không thành !

Hai chàng chuyện trò cười nói, vui vẻ không biết đường nào mà kể cho cùng. Cách mấy hôm nữa, hai chàng vào thi đình. Đến ngày truyền lô, thiên-tử ngự ra chính-điện, các quan triều-thần đều họp ở đấy.

Thiên-tử ngự bút phê điểm cho *Yến bạch-ham* đỗ trạng-nguyên và *Bình-như-hành* đỗ thám-hoa, mỗi người ban cho 3 chén ngự-tửu, mấy cành trâm-hoa, bộ áo hồng-bào, cùng bổ vào tòa Hàn-lâm. Lại cho đi du nhai trong 3 ngày, thật đã muôn phần vinh-diệu.

Cách mấy hôm sau, thiên-tử triệu đốc-học-quan *Vương-cồn* vào mà diện-dụ rằng :

Hôm trước nhà-ngươi dâng sớ tiến-cử *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* là bậc cao tài, ngày nay quả-nhiên một người đỗ trạng-nguyên và một người đỗ thám-hoa, không phụ những lời tiến-cử. Vậy trẫm gia thăng cho nhà-ngươi, để đền cái công « Tiến hiền đắc thực ».

Vương-cồn dập đầu lạy tạ. Thiên-tử lại phán rằng :

Hôm trước trẫm giáng chỉ cho nhà-ngươi sưu-cầu kỳ-tài, nguyên vì thấy *Sơn-hiền-nhân* có thân-nữ là *Sơn-đại* và nghĩa-nữ là *Lãnh-giáng-tuyết* đều tài cao hơn người. Trẫm lấy làm nữ-tử còn có thế, huống-chi nam-tử, há lại không ai. Ngày nay quả-nhiên được *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* là bậc cao-tài, thật không phụ cái lòng trẫm mong mỏi. Trẫm thiết nghĩ trời đất sinh tài là của báu hiếm có, triều-đình được tài, cũng nên phải có lòng quí-trọng yêu-đương. Bây giờ hiện có 4 người tài-nhân thì hai trai hai gái, lại đều trẻ tuổi, chưa từng hôn phối. Trẫm muốn đứng chủ-hôn cho trạng-nguyên *Yến-bạch ham* được kết duyên với thân-nữ của *Sơn-hiền-nhân* là *Sơn-đại* ; thám-hoa *Bình-như hành* được kết duyên với nghĩa-nữ của *Sơn-hiền-nhân* là *Lãnh-giáng-tuyết*, như thế thì tốt đôi vừa lứa, được thêm vẻ sáng cho sự văn-hóa nước nhà. Nay trẫm giao cho nhà-ngươi đứng làm môi-nhân, để truyền mệnh triều-đình mà xe dây Tần Tấn cho hai họ.

Vương-cồn lạy dạp đầu mà tâu rằng :

— Thánh-thượng yêu tài như thế, thật không khác gì trời đất cha mẹ. Chẳng những bốn người ấy cảm ơn, dẫu thiên hạ nhân-tài nghe tiếng, cũng đều phải có lòng hưng khởi vậy.

Vương cồn lạy tạ lui ra. Nghĩ thầm : thánh-thượng sai ta làm mối, nếu ta đến bảo từng bên một, chỉ sợ họ tìm cớ từ-chối, lại thêm phí công. Ta đã phụng mệnh thánh-thượng thì chi bằng đặt một tiệc rượu, mời cả hai bên đến đây, bấy giờ sẽ tuyên-minh thánh-chỉ thì còn ai dám không tuân-phụng.

Vương-cồn nghĩ vậy, mới chọn ngày tốt đặt một bữa tiệc, sai người cầm thiếp đi mời. Lại dặn người nhà bẩm rõ rằng :

— Tiệc yến này không phải tiệc tư, nghĩa là có phụng chỉ thánh-thượng để tuyên-thị một việc, làm thế nào cũng phải đến.

Đến ngày hôm ấy, *Sơn hiền nhân* tướng-công cùng *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* thứ đệ trước sau đều đến. *Vương-cồn* ra nghênh-tiếp. Khi làm lễ tương kiến xong, chuyện-trò mấy câu, rồi mới vào dự tiệc. *Sơn-hiền-nhân* tướng-công ngồi trên, *Vương-cồn* ngồi một bên để thừa tiếp, còn *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* thì ngồi ở chiếu dưới.

Khi uống được ba tuần rượu, *Vương-cồn* liền nói :

Hôm nay tôi mời quan *Sơn* tướng-công cùng hai quan tân-khoa tới đây, không phải có việc gì khác đâu. Số là hôm trước thánh-thượng có diện-dụ rằng : Nhân-tài hiếm có, nên phải xử trí thế nào cho thỏa-đáng. Quan *Sơn* tướng-công đây có hai vị kỳ-tài khuê-tú, thật là khí thiêng chung-đúc bởi tự lòng trời. Khoa này lại được quan trạng-nguyên cùng quan thám-hoa đây là hai vị danh-sĩ, cũng bởi cái tinh-anh của sông núi chung-đúc mà nên. Huống-chi trạc tuổi xuýt-xoát, mà diện-mạo cũng tốt đôi, thật là thục-nhân quân-tử sum-họp trong một thời, nếu không để cho cầm-sắt đẹp duyên, theo được cái phong-hóa quan-thư đào-yêu đời trước thì sao cho tỏ tấm lòng trân-trọng của triều-đình yêu quí nhân-tài vậy. Vì thế mà thiên-tử giáng chỉ cho tôi đứng làm môi-nhân, để hòa hợp hai họ, mà tôi phải mời tướng công cùng hai quan tân-khoa tới đây để tuyên thị thánh chỉ. Cứ theo lễ thì tướng công cùng hai quan tân-khoa cũng nên tuân chỉ tạ ân đi.

Sơn-hiền-nhân tướng-công nói :

Đã đành rằng thánh-chỉ tất phải phụng tuân, nhưng quan trạng-nguyên và quan thám-hoa đây đều là bậc tân-quí, chỉ sợ hai ngài chưa được vừa ý thì già này cũng không khỏi thẹn lòng.

Yến-bạch-ham trong lòng dẫu muốn chối-từ, nhưng không thể mở miệng mà nói thế nào cho được. Còn *Bình-như-hành* lại càng luống-cuống bối phần, mới chắp tay vái mà thưa rằng :

— Vô-luận rằng ơn sâu của triều-đình, dẫu lời nghiêm-mệnh của ân-sư, tôi đây cũng không dám từ-chối. Vả *Sơn* tướng-công đây là bậc *Thái-sơn* danh-vọng, nếu thân hèn-mọn này được nương bóng cả thì còn gì hân-hạnh cho bằng ! Ngặt vì mệnh bạc duyên khó, đã có chút tao-khang hiện đã có đưa phong hòa, dám xin ân-sư tâu giúp cho.

Vương-cồn nói :

Quan thám-hoa nghĩ sai ! Giữ nghĩa thường-đàn, chẳng qua tiểu-tiết mà thôi, theo lối quân-thượng mới thật là đại-mệnh. Quan thám-hoa thử nghĩ xem đàng nào khinh đàng nào trọng, há nên chối-từ.

Bình-như-hành nói :

— Dẫu đứa ngu-phu ngu-phụ biết thủ tiết, thánh-thượng còn ban khen, nghĩa là để phù-thực phong-hóa. Người vợ tao-khang của tôi đã đưa sinh-lễ khi đối với tôi thì là khinh là nhỏ, nhưng đối với cái phong-hóa của triều-đình thì chính là trọng là lớn vậy. Dám xin ân-sư vì môn-sinh này mà tâu cho.

Vương-cồn nói :

Việc gì cũng vậy, có kinh tất phải có quyền, theo lễ là kinh mà theo vua tức là quyền ; có lễ tất phải có thực, cưới rồi là thực mà mới đưa sinh-lễ thì còn là hư. Quan thám-hoa chớ nên câu-chấp.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

QUẢNG-BÌNH

Việc làm cầu cho con đường xe-lửa Đông-hà — Ngàn-sơn. — Về con đường xe-lửa quãng thứ ba (3e arrondissement) từ Đông-hà đến Ngàn-sơn, việc làm đất và làm đá thì bấy nay vẫn tuần-tự tiến-hành, còn việc cầu cống thì nay mới bắt đầu khởi-công kiến-trúc.

Cầu cống chia ra hai hạng, từ một trăm thước trở lên, thì làm bằng sắt, từ một trăm thước trở xuống thì làm bằng xi-măng cốt-sắt.

Việc làm cầu cống bằng xi-măng cốt-sắt này, công-ty Viễn-đông Đại-công-tác thầu được. Cả thảy 15 cái cầu bằng xi-măng; tựu trung cái cầu sông Dinh là dài hơn cả.

Cờ bạc nghe chừng đã bớt. — Cách mấy tháng đây, trong thành-phố này, xuất hiện ra nhiều sòng bạc, chỗ này « xi-lác », chỗ kia « ích-xi » lại chỗ nọ « xóc-đĩa », đánh bạc như sét, sát-phạt nhau dữ lắm, nhiều người thua khiếm, mang công mắc nợ, tình-cảnh điêu đứng khốn khổ, lại có người túng thế, đâm ra làm càn.

May đâu cái tinh-tệ ấy sớm thấu đến tai quan trên, lập tức nghiêm-trị trừng phạt, nhờ thế mà sự đỏ-bác mới « tắt ngòi » không đâu đám mở sòng nữa. Ấy thật là may.

Ngạch tòa thuộc. — Trần-ngọc-Diệm ký-lục, tòng-sự tại tòa Sứ Đồng-hới nay đổi vào Quảng-ngãi.

Hơn một trăm thùng xy-măng đám xuống bể. — Ngày 25 mars mới rồi, hồi mười một giờ trưa ở hải-phận cửa Nhật-lệ, có một chiếc mành Nghệ bị đắm; thân ghe thì tan nát cả, còn bao nhiêu hóa-hàng đều trôi hồi, chìm đắm hết, chẳng còn một tý gì; thủy-thủ và thuyền-chủ may được vô sự.

Cứ như lời khai của khủ-chủ: Chiếc mành này, thuyền-bài số 71, sức trọng-tải được hai mươi tấn (tonne), thuyền-trưởng tên là Trần-Miễn, quán tại làng Xuân-ân, tổng Thượng-xá, huyện Nghi-lộc, tỉnh Nghệ-an; lái, bạn cả thảy chín người. Lĩnh chở một trăm thùng xy-măng từ Bến-thủy vào Đồng-hới, do nhà Pháp-thương là M. Calard gửi cho nhà thầu-khoán là M. Jullien.

Trong mấy đêm ngày vượt biển thuận buồm xuôi gió, hải-trình vẫn được an-hảo, ai ngờ đến lúc đã gần tới bờ tới bến, chẳng may gặp phải một cơn phong-vũ bất-kỳ đưa đẩy chiếc ghe khốn nạn kia, hãm vào trong đám gió to, sóng cả, cứ lênh-đênh trôi nổi giữa chốn đại-hải ba-đào, không sao vào lọt cửa được; thân ghe tài to, chở hàng lại nặng, nên không còn sức đâu mà chống nổi với cái thủy-thế mãnh-liệt gớm ghê ở trước cửa bể được, họ đành phải bỏ của mà cứu lấy thân. Lại nhờ lúc ấy có mấy chiếc thuyền đánh cá của dân duyên-hải sở-tại đấy tiếp-cứu cho, nên mới an-toàn được tính-mệnh.

BÌNH-ĐỊNH

Tự tận. — Cậu Tôn-thất-Hòe, làm đại-lý cho M. Cuénin, coi nhà làm chè tại Phù-cát, đã dùng thuốc độc mà tự tử hôm 22 mars này.

Nghe rằng cậu vì phiền muộn việc gia-đình mà phải quyên sinh. Trước khi tự tử cậu có viết tờ di ngôn để lại có ý oán trách người vợ, vì đã tiêu xài phung phá, làm cho cậu phải thâm thũng của chủ số bạc khá lớn.

Nay việc vỡ lở ra rồi, không thể nào bồ bù lại được, nên phải đành mang lấy tiếng bất tín cùng chủ nhân, cậu tự hối lấy làm nhục thân lắm; nên đã liều mình quyên-sinh mà trả xong mối nợ oan ương.

Cậu mất đi, thì cũng nhiều người mến tiếc, vì lúc bình sinh cậu là một người có tính ôn-hòa, vui vẻ, ăn ở cùng thân-bằng cố-hữu đủ bề tử tế.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẢN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

PHẢI LÀM SAO

những người YẾU ĐUỐI, MỎN MỎI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU?

Dùng **VỊ TRỪ TRÙNG ĐỘC** và **BỔ** là

La SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX

Uống vô hai tí, hiệu nghiệm về **CẢM-HO** lâu năm ho TỨC NGỰC đau KHIẾU XƯƠNG GẦY GÒ. Ăn NGON có SỨC, hết đàm và ngừa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 16, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON 2059

KIM-CƯƠNG XIÊM

Hiệu-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhanh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn màu kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**

Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi 2015

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải cà-cuống lợp mui — Cao-xu hơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao đẳng Đông Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này:

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 3$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. 3$00
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . 3$00
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 4$00

(Tiền cước gởi đi các tỉnh, tính ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ **hoa-hồng**.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

RƯỢU BẠT-HẢ **GET**

PIPPERMINT GET rượu này uống để mát mẻ và mát khan tiếng...

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì rằng đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mỏi mệt, yếu nhược, mà đã cảu ăn thành ra bệnh đau dạ dày và đau gan nữa.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) này bào chế có chất sắt là một chất rất bổ và dưỡng khí huyết, lại có khí đạm lai-(vode) để lọc cho huyết được trong sạch; nó làm cho tiêu tán những hơi bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao và yếu đuối, ăn mất, ăn cường hoặc có những mụn mọc nhỏ nhỏ lên ở mặt, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hãng bào chế lớn đều có bán cả. 2056

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng, phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem gián thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh gấp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

參朋仁者旺每吞服酒敬呼稱

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2009

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc bảo không có pha chế nhiều món.
Mỗi hoàn 0,50 sur (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẦN-CỐT

- THUỐC PHÁP Trữ tại 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS - Ở PHÁP QUỐC LẤM

Cũng có bán tại Hanoi, Rue CHASSAGNE, Phm. Haiphong, L. BOURGEONOIS, Phm., và các chiếu bào chế khác.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

(HIỆU GÓ-ĐA)

RUE PAUL BERT, HANOI

Từ thứ ba 1er Avril đến hết ngày 10

Bán rao hàng

NHỮNG

Nước hoa — Xà phòng — Đồ kim-hoàn
Giấy bút — Khung ảnh — Đồ dùng trong nhà
Các thứ dao — Đồ sắt — Các thứ thuốc
Các thứ dùng về việc vệ-sinh

Tại khu bán vị ăn

và

tại nơi bán các thứ rượu

Có bán các thứ hàng đặc-biệt mới sang chuyến tàu vừa rồi

CÁC QUÝ-KHÁCH NÊN NHÂN LÚC BẠC CAO MÀ CHIẾU-CỐ

TELEPHONE N° 120 — Ave Tx. HAGARÉUNIS

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN